Ч. 33 Львів, четвер 30. марта 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 700 М. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 40 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоги 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50 процент дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 29. марта 1922.

Новий виступ п. Миколи Ганкевича.

Можна би без ніякої шкоди для чисто інформативного боку нашого органу поминути найновійший виступ п. Миколи Ганкевича в справі автономії Сх. Галичини, як би не те, що з особою цього нещасного, однобокого діяча вяжеться деякий період кристалізації і розвитку нашої національно політичної думки. А що п. Микола Ганкевич є сьогодня безумовно політично-мертвою людиною, то й його голос мусимо приймати й оцінювати як голос зза гробу, як голос з того світа, де ще свою ціну має романтичне маняцтво, що у нерозвинених осібняків називається політичною романтикою.

П. Микола Ганкевич належить до тих, так частих у нас особових явищ, коли то людина закінчує еволюцію своїх думок, розвиток своїх поглядів на певному ступені. Такі типи безумовно не переступлять згори закресленого колеса, як герой Гоголівського „Вія" свяченою крейдою закреслює собі круг, щоби не допустити до себе „нечисту силу". А та „нечиста сила" все таки зявиться і побідить, скоро хтось на свою оборону має тільки свячену крейду, скоро хтось в нашій великій добі оперує одною стереотипною фразою: „Нехай живе непідлегла Польща, нехай живе вільна Україна!" П. М. Ганкевич у своїм розвитку спинився на грані XX. ст. і ані одним кроком не може поступити далі. Розуміється, він все таки кращий і розумнійший за деяких наших каварняних „політиків", котрі завершили свій духовий розвиток і формацію суспільно-політичного світогляду ще на шкільній лавці.

Що п. М. Ганкевич є політично мертвим, свідчить найвимовнійше і найдосаднійше та обставина, що слухачів для своєї романтики мусить шукати аж у Варшаві, бо тут їх вже мати не може. Як говориться, ми вже то брали і — натурально — забули.

Щож цікавого сказав п. М. Ганкевич жадній дешевеньких емоцій Варшаві?

П. М. Ганкевич перевів анальогію між історією польського й українського народів, котрі майже одночасно втратили самостійність і стогнали під кнутом спільного наїздника. Історичний гураган, що в р. 1918. змів з лиця землі царат, не вернув незалежности українському народови. Незалежність тзв. совітської України є тільки фікцією, фіговим листком, що заслонює поневолення України Росією. Найкращим доказом цього є безнастанний вибух повстань, в яких виявляється невдоволення українських народніх мас московською тиранією. Українські маси ніколи не погодяться з теперішнім положенням, аж поки не повстане незалежна Україна, що є історичною конечністю.

Політику сов. Росії супроти України найкраще характеризують слова Бухаріна, одного з комуністичних провідників: „колиб в якімнебудь краю конституанта (себ-то збірна воля народу) постановила той край відірвати від Росії, а — навпаки — місцева Рада совітів заявила, що треба лишитися при Росії, то Москва буде піддержувати волю тої останньої аж до зброї включно". Поза цими словами криється єдино російський централізм, бож сов. Радами не кермує воля народу даної країни, тільки оліґархія, і вони постійно являються знарядом Москви.

Незалежности України не признає сов. Росія, а з тим поглядом погоджуються вповні польські реакціоністи, котрі взагалі не признають істнування України, котру треба поділити між велику Росію і велику Польщу.

Опісля прелеґент перейшов до польської політики у Сх. Галичині, перш усього — як подає „Робітник" (ч. 85 з 27. ц. м.) звертаючи увагу [illegible] довгі роки лучила заселяючі ті землі народи: польський і український. Колись Галичина була азилем вільної думки, як польської так і української, бож в тих частинах Польщі і України, що були під московським ярмом, не могло бути мови о якій-небудь свободі. В Галичині повстали перші збройні ряди польського і українського війська. Прийшла російська інвазія. Увільнення Львова в однаковій мірі радісно витали Поляки і Українці, і в однаковій мірі з російськими військами втікали український ренеґат д р Дудикевич і п. Станіслав Грабскі.

І потім теж була схожість, Рада регенційна у Варшаві і уряд гетьмана Скоропадського в Київі. В листопаді 1918 р. Польща скидає з себе ярмо німецької окупації, Пілсудскі стає на чолі польської збройної сили, а Петлюра на чолі Січ. Стрільців іде проти Скоропадського.

„Та польсько-українська війна в р. 1918 — говорив п. М. Ганкевич — в наслідках фатальна для обох сторін, бо оба ті народи ослаблюча, загострила польсько-українські відносини. Тільки взаїмне братерство, політика порозуміння двох народів, як р'вних з рівними могла би утрівалити мир у Східній Галичині. Замісць того польська реакція веде там політику переслідувань і насильств. Теодоровичі і Скарбки приноровлюють у Східній Галичині методи Столипіна; немає там цілком політичного життя, гнобиться культурний і національний український рух, людей всаджується без жадної вини до тюрем. Спроваджується польських кольонізаторів, парцелюючи між них маєтки і т. д. і т. д. (як подає „Робітник", щоби не вичисляти східно-галицького раювання). Введення Польщею в життя проєкту П. П. С. про територіяльну автономію для Сх. Галичини означувало би припинення політики репресій у відношенню до українського населення і було би розвязкою польсько - української справи на єдино раціональному, мирному шляхови. Лише в братерськім союзі Польщі й України, як і всіх народів Сходу лежить запорука їх ясної будуччини".

Супроти того всього, що ми сказали на початку нашої статті відносно п. М. Ганкевича, зайвим було би подрібнійше спинятися над його тезами і заключеннями. Є деякі люде, що терплять на невилічимі хороби і нема ліків, якими можна би усунути застарілі боляки. А такою застарілою болячкою є віра п. М. Ганкевича в „братерство" Поляків і Українців.

Як виходить із справоздання „Робітника", то п. М. Ганкевич заєдно переводив анальогію між Польщею і Україною. Сьогодня кожда дитина знає, що між Польщею й Україною не було, нема й не може бути [illegible] є, є. Може диваки, здатні проводити анальогію навіть між Богом і чортом, між чорним і білим, і на те не має ніякої ради. Також забув п. Ганкевич додати, чому саме Україна в р. 1918 не здобула незалежности і хто став тому на перепоні. Чи не збройні сили під проводом нач. польської держави Пілсудского? А хто викликав польсько українську війну? Чи може українські війська пішли із зброєю в руках на польську територію. Вкінці цікаво булоб також знати, в чиїм імени п. Мик. Ганкевич акцептував територіяльну автономію для Сх. Галичини? Бо коли в своїм, то раз, що це не вистарчає, а по друге, його імя давно здискредитоване через сліпе польонофільство серед українського громадянства.

Не має двох думок про те, що такі виступи незвичайно шкодять українській справі, бо затемнюють змагання українського народу, які — коли ходить о Польщу — є діяметрально противні до особистих змагань п. М. Ганкевича. Зрештою, найкраще булоб колиб п. М. Ганкевич не був тим комічним Пилипом з конопель та колиб він раз здеклярувався, чи є польським, чи українським патріятом.

Східна Галичина і Ґенуа.

„Neues Wener Tagblatt" з 23. с. м. подає:

Посол Західної України в Парижі д р Степан Витвицький в розмові з кореспондентом „Neue Züricher Zeitung" заявив: Ми Українці очікуємо від ґенуенської конференції доконечного вияснення відносин у Східній Галичині. Як воно має статися, намічено в орієнтаційних лініях політики антанти. Право самоозначення мусить мати повне приноровлення і для українського народу. Тому жадаємо, щоби у Ґенуї при нормованню відносин на Сході Східну Галичину віддано назад Українцям. Мається враження, що антанта поволи приходить до переконання, що побільшування Польщі коштом земель сусідних народів спричинює тільки трудноші польському правительству. Самостійна східногалицька держава є найкращою охороною проти неспокоїв на Сході Европи, бо навіть большевицька Східна Україна не зробить випаду на власний народ у Східній Галичині. Усунення польської займанщини приверне значіння Східної Галичини як важного фактора, яким являється вона в господарськім життю Східної Европи. Очікуємо вирішення справи в Ґенуї в тій вірі, що воно відповідатиме нашому жаданню і що наша вітчина буде назад віддана нашому народови,

Українські справи.

Голос представників українського селянства на Трудовий Конґрес.

Бюро селянських депутатів Всеукраїнського Трудового конґресу разом з центральним бюром Української Селянської Партії вислали на руки Раймонда Пуанкаре до Ґенуенської конференції меморіял.

Копії цього меморіялу вислано також до урядів: Анґлії, Італії, Швайцарії, Румунії, Польщі, Чехословаччини, Югославії і Прибалтійських держав та селянським фракціям в парляментах цих держав.

В меморіялі зазначується, що ці дві організації (число селянських депутатів на Тр. К. виносило поверх 70 прц.) стоять твердо на концепції УНР. і рахують єдиним законним урядом України лише той уряд, який вийшов з рамен Трудового Конґресу, котрий одержав приємливість верховної влади від Центральної Ради і навіть Гетьманату.

Всі умови, якіб могли бути заключені від імени українського народу окупаційним большевицьким урядом на чолі з Раковським, ці організації від імени українського селянства заявляють, що ними ці умови не будуть ніколи визнані, а навпаки будуть визнавати і беруть на себе відповідальність лише за умови заключені урядом УНР.

З окрема-ж просять організації ґенуенську конференцію допустити в склад її представників уряду УНР., а уряди і парляменти Европи визнати цей уряд

Совітський бонапартизм.

„Наш Курєр" реферує цікаву статтю під наведеним заголовком, поміщену в нюйорськім бундівськім „Форвертс-і". Автор статті п. Р. Абрамович, Жид-соціяліст, пильно стежив за подіями в державі совітів і є докладцо ознайомлений з відносинами в царстві Леніна. Як результат його обсервацій — заключення: в Росії розвивається бонапартизм, який нагадує період, що слідував після Великої французької Революції.

Він інформує: Горожанська війна виховала в Совдепії велику армію. Підчас війни з Польщею в 1920 р. змобілізовано понад 5 міліонів салдатів. Перед роком було їх три і пів міліона а тепер після демобілізації остало по інформаціям Троцького на останнім конґресі совітськім 1,250 000. Цю велику армію виховали самі большевики, що так гарно говорять про свій антимілітаризм. Зорґанізували її не на основі самоврядування, жовнірських рад, комітетів і т. д., тільки на основі залізної військової дисципліни (з карою смерти за деверцію включно), з повним правом команди для офіцерів. Конечність так великої армії і потоптання демократичних кличів автор пояснює тим, що большевики пірвали звязки з демократичними елементами і з інтелігенцією. А що більшевики самі не мали відповідного знання і досвіду до вишколення армії, втягнули до праці недемократичні елементи з царської армії. Серед царських ґенералів і офіцерів, що віддалися до розпорядимости совітському правительству, були ріжні люде.

Одні не мали ніяких переконань і пійшли служити большевикам за чини і гроші. Другі почувалися перше всього жовнірами, яких ремеслом є війна, які призвичаєні служити кождому правительству. Врешті треті були патріотами, які сказали собі, що їхнє місце в російській армії, бо вона є національно російська. Це все були офіцери, що йшли до армії добровільно. Крім них було богато офіцерів, підофіцерів і жовнірів, яких змобілізовано насильно, під загрозою розстрілу, а що їм всім на купу не довірювано, отже додано їм дозорців і комісарів, які мали їх пильнувати; за їх поведення відповідали своїми головами їхні жінки і діти. Мимо цеї обережности богато офіцерів і жовнірів втікало до противників. Всеж подавляюча більшість залишилася на боці совітів, бо жовніри — селянські сини відчували, що хоч не хоч мусять підпирати большевиків проти поміщиків і дворянства.

Армія була з початку зле зорґанізована, погано одіта, слабо уоружена. Завдяки постійним війнам стан армії з часом поправився. По думці автора — це зовсім не заслуга Троцького, який прим. на становищі міністра залізниць і апровізації показався нездарою. Вдоволяючий стан совітської армії пояснює прямо тим, що воєнне ремесло було за царських часів одиноко добре зорґанізованою державною галузю. Росія є державою, що має за собою 300 літ мілітарної культури. Большевики використали цей стан, негайно загарбавши в свої руки державний центр з усіма містами, фабриками, військовими академіями, складами оружжя і т. д.

Таким чином червона армія легко вийшла побідницею над противниками з контрреволюційного табору.

Почуття своєї сили і побіди викликали в армії почуття гордости. Зродилася свідомість, що вона вратувала Росію.

Ця зарозумілість найяркійше виступає у червоних офіцерів і підофіцерів. Є це новий елемент, який рекрутується з робітників, селян і півінтелігентів-студентів, що покінчили військові курси і протягом 3—4 літ набрали вправи у свойому ремеслі. Призвичаїлися до воєнного життя і нічого иншого не бажають собі. Рука в руку йдуть з ними царські офіцери, які привикли вже до червоної армії, зжилися з комісарями, почуваються як в дома, бо мають все, що тільки душа забажає: добру посаду, високу платню, велику власть над жовнірами, пошану, гарний мундір, чуру, коня і.., великий вплив в краю.

Коли бачиться тих нових офіцерів в їхніх шапках з червоною звіздою як проходжуються вулицею, побрязкуючи остругами, і пошаною окружують строго „червоного" ґенерала з царських часів, так доходиться до переконання, що народилася нова каста мілітарна — червоний мілітаризм. Ця каста, вихована на комуністичних курсах і відчитах, боролася під совітськими прапорами за світову соціяльну революцію і устроювала паради конґресам Третього Інтернаціоналу.

Не дивлячись на це все, армія не є комуністичною, бо навіть на основі урядової статистики тільки 6—7 процентів є в ній комуністів. Все є вони революціонери і ніяким чином не бажають собі повороту Романових і шляхти. Але соціялізм і пролетарська політика є для них чужими справами. Уважають себе після війни з Польщею, Фінляндією, Україною і т. д. не тільки за спасителів революції, але й Росії, російського народу. Утверджуються в них щораз більше національні почування. З приємністю помагали большевикам до поборення грузинської републики, хоча вона була републикою революційною і соціялістичною. Большевики устроїли цю виправу з ненависти до меншевиків, а армія йшла, щоби побільшити російську державу Отже дається в Совдепії завважити це, що Німці навивають націонал большевизмом. Ціла низка російських інтелігентів чорної чи білої краски з ентузіязмом відноситься до большевиків як до представників залізної сили, а до червоної армії, як до чинника, що побільшує Росію. Її червоність — кажуть вони — нас нічого не обходить; неважне, що большевики говорять, а важне те, що вони роблять, бо роблять вони те, чого потрібує Росія.

Все це, пише п. Абрамович, риси — добре відомі з часів французької революції Наполеона. Аналізуючи державний устрій Совдепії під кутом видження організації політичної і відносин соціяльних, організації клясової — доходимо до переконання, що маємо до діла з краєм, що має в собі всі чинники буржуазної суспільности і виказує тенденцію перемінитися в державу дрбноміщансько-капіталістичну, недемократично-деспотичну, бюрократично-мілітарну. В додатку є це край з сильною селянською клясою, з свіжо розвиненою буржуазією, з населенням незорґанізованим, перевтомленим революцією, політично залежною і з могучою централістичною бюрократією. Таким краєм була колись Франція дореволюційна і переднаполеонська. У Франції довело воно до військової диктатури Бонапарта, яка перемінилася з монархії королівської в абсолютизм революційно буржуазний. Від того часу такі відносини називаються бонапартизмом. І на думку п. Абрамовича — Росія війшла тепер в період бонапартизму.

Присилайте складни на пресовий фонд на ин. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

Велика Україна.

Махно в Румунії.

В звязку зі справою побуту повстанського отамана Ма на на території Румунії, один з букарештенських часописів оголошує інтервю з одним із приклонників Махна. Після його слів отаман Махно, що на території Румунії шукав захисту після понесеного поражения, був арештований румунською владою і негайно разом з товаришами інтернований. Відтак його з причини віднесених ран звільнено з інтернування, але віддано під строгу контролю поліції та букарештенського уряду, який бажає перешкодити усякій аґітації проти сусідних держав на румунській території. Отаман Махно заявив особисто, що підчас свого побуту на румунській території здержиться від усякої політичної діяльности.

Каменев в Одесі.

Совітський головнокомандуючий Каменев прибув дня 14. марта до Одеси. В його ваґоні відбулася нарада при участи членів начальної команди, представників артилерійської інспекції реввонсовета, начальника військових наукових заведень Петровського та команданта воєнного округа Корка. Опісля Каменев оглянув батерії та військові частини. Метою поїздки Каменева було познайомитися докладно зі станом війська. (Рпр.).

Церковні дорогоцінности для голодуючих.

„Правда" (ч. 61.) доносить, що на зїзді православного духовенства в Одесі рішено віддати часть церковних дорогоцінностей на допомогу голодуючим.

Тиф в Одесі.

В січні і лютім ц. р. було в Одесі понад 3.000 хорих на тиф.

АДВОКАТ І ОБОРОНЕЦЬ В КАРНИХ СПРАВАХ

Д-р Степан Баран

веде канцелярію

у Львові, ринок 10, І. пов. (дім тов. „Просвіта").

ИОГАН ҐОТЛІБ ФІХТЕ.

25)

Промови до німецького народу.

Переклав **М. ЄВШАН.**

(Продовження.)

За те ся зміна має як найбільші наслідки відносно надзмислової части мови. Перші власники мови витворили собі вправді ту часть описаним способом; одначе пізнійші її завойовники бачуть в змисловім образі зрівнання із змисловим спостереженням, яке вони або вже давно перескочили, без додаткового змислового образовання, або якого вони досі ще не мали і навіть не можуть ніколи мати. Що найбільше вони тут можуть сказати, пояснити собі змисловий образ та його духове значіння, через що приходять в посідання поверховної та мертвої історії чужого, а не власного образовання, і образів, які для них не є ані ясними, ані не будять життя, і мусять показатися зовсім такими самими довільними, як змислова часть мови. Для них отже, завдяки тим поясненням самої історії, відносно цілого круга своєї змислової образовости, мова є мертвою, закінченою, а її постійний розвій спинений; і хоч вони хотіли би знов ту мову на свій спосіб оживити та розвивати поза той круг, о скільки се можливо зробити, виходячи з такого становища то все таки той складник остається стіною, о яку без виїмку розбивається первістне творення мови, як природі сили з життя, і поворот дійсної мови до життя. І хоч така мова може хилитися на поверхні від вітру життя, і давати таким чином злуду своєї живучости, то все таки в глибині вона має мертвий складник і є відтята завдяки новому кругови думок і знищенню старого, від живого кореня.

Пояснимо тільки, що сказане на прикладі; скріпляючи той приклад загальною приміткою, що така мертва в своїй основі та незрозуміла мова дається також дуже легко перекручувати і надуживати до всякої прикраси людських пороків, що неможливим для мови вічно живої. Як прикладом послужуся трьома знаними словами: гуманність, популярність, ліберальність. Ті слова для Німця, що не вчився ніякої иншої мови, зовсім порожним звуком, який звуковим спорідненням не нагадує йому на нішо, йому вже знане, і таким вчином вириває його зовсім з круга його думок і всяких можливих думок. Вражає його прецінь якесь незнане слово своїм чужим, добірним та милозвучним звуком і він думає, що мусить мати дійсно якесь високе значіння, що так високо звенить; то мусить мати наперед вияснення того значіння, як чогось для нього зовсім чужого та може власне лише на сліпо вірити тому поясненню, і таким чином привикає мовчки признавати щось за дійсне і гідне, чого він сам перед собою може й ніколи не признав би вартним згадки. Не треба думати, що инакше мається справа з новолатинськими народами, які мають вимовляти ті слова, як слова рідної бесіди. Без ученого знання старини та її дійсної мови вони так само мало розуміють к рені тих слів, як Німець. Коли би ми наприклад сказали Німцеви замісць слова Humanität або Menschlichkeit, як його треба перекладати, то він зрозумів би нас без дальшого історичного пояснення; але він був би сказав: се зовсім не багато, бути людиною, а не диким звірем. Того ніколи не сказав би Римлянин; Німець одначе сказав би так тому, бо людство взагалі остало в його мові змисловим поняттям, а не стало ніколи, як у Римлян, змисловим образом надзмислового поняття; бо наші предки може вже на довго передтим завважили поодинокі людські чесноти, і назвали їх образово в мові, поки прийшли до думки зібрати їх в однім поняттю, як протилежність звірячої природи, в чому знов наші предки, в порівнанню з Римлянами, не заслугують собі на найменшу нагану. Хто помимо того хотів би був пересадити Німцям той чужий римський образ штучно до їх мови, той очивидячки був би обнизив їх моральний спосіб думання, подаючи їм за знамениту та гідну похвали річ щось, що в чужій бесіді може навіть такою річю бути, що він одначе, відповідно до сокрушимої природи своєї національної сили розуміння бере за знану річ, якої не можна дарувати. Після близчого досліду далось би може показати, що вже на самім початку приходило завдяки невідповідним і чужим змисловим образам до такого обнижування первісного морального способу думання у германських племен, що приймали римську мову: але тут ми не прикладаємо до сеї обставини найбільшої ваги.

(Продовження буде.)

Перед конференцією в Ґенуї.

Союз Народів запрошений до Ґенуї

Як подають з Риму, союзні уряди рішили запросити Союз Народів на ґенуенську конференцію.

Приготовання Ллойда Джорджа.

Льойд Джордж вертає дня 29. ц. м до Льондону, аби поробити приготовання на конференцію в Ґенуї. Цілий тиждень присвятить він конференціям з поодинокими міністрами, а дня 3. квітня предложить парляментови справу довіря.

Братіяну і Поанкаре.

Румунський президент міністрів Братіяну прибув до Парижа щоби відбути наради з Поанкаре в справі ґенуенської конференції,

Поанкаре і ґенуенська конференція.

Аґ. Аваса довідується, що Поанкаре не поїде до Ґенуї на отворення конференції, одначе не виключене, що він удасться там підчас кінцевих нарад, після повороту Мільрана з Альжиру.

Шанцер у Льойда Джорджа.

Як доносять з Льондону, прибув там з Парижа італійський міністер для закордонних справ, Шанцер. Він має відбути з Льойдом Джорджем нараду в справі ґенуенської конференції.

Участь нейтральних держав на конференції.

Швайцарська телеграфічна аґенція подає, що швайцарська союзна Рада рішила скликати комісію знатоків невтральних держав на день 5. квітня до Берна шв. для обговорення програми ґенуенської конференції. Панує переконання, що всі краї, які брали участь в штокгольмських нарадах, значить крім трьох скандинавських держав також Еспанія і Голяндія вишлють до Берна своїх представників.

Совіти домагаються ґарантій безпеченства.

„Таймс" доносить, що досі ще не відомо, чи совітська делеґація поїде до Ґенуї. Голова совітської торговельної місії в Римі Воровский переслав консулярні ноти, в яких домагається ґарантій безпеченства для совітських делеґатів. Ці ноти остали без відповіди.

З цього приводу московський уряд рішив, щоби совітська делеґація не виїздила до Ґенуї, доки не одержить достаточних ґарантій безпеченства.

Воровский твердить, що фашисти враз з російськими контрреволюціонерами приготовляють замах на членів совітської делеґації до Ґенуї, тому ця делеґація не виїде до Італії, доки не одержить вистарчаючих ґарантій.

Золото для совітської делеґації.

В. Ц. И. К. асиґнував 100 000 рублів золотом на розходи, звязані з поїздкою совітської делеґації до Ґенуї.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Найновійший „projekt na zniszczenie Rusi".

Одна з чергових фантазмаґорій

„Związek organizacyj narodowych Wsch. Małopolski wysłał z datą 5. ц. м. taki memoriał do Rady ministrów y Warszawi:

„Głosy zagranicznych mężów stanu, artykuły prasy, a wreszcie wnioski pojawiające się sporadycznie w sejmie ustawodawczym i domaganie się różnych stronnictw politycznych każą przypuszczać, że kwestja prawno-państwowego ustroju ziem byłej „wschodniej Galicji" może się stać wkrótce aktualna. Ta aktualność zmusza mieszkańców tej części kraju „polskiej narodowości do zajęcia stanowiska i do wypowiedzenia się, czego interes Państwa i społeczeństwa polskiego w tej mierze wymaga. Gdy do reprezentowania społeczeństwa polskiego wschodniej Małopolski w pierwszej linji powołane są polskie organizacje narodowe, całą tę część kraju obejmujące, poddaną została ta kwestja rozpatrzeniu przez „Powiatowe organizacje narodowe", następnie przez Wojewódzkie Związki „organizacyj narodowych" województw: lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego, a wreszcie na zjeździe w tym celu odbytym przez delegatów organizacji tych województw i zarząd główny polskich organizacji narodowych we wschodniej Małopolsce.

Rezultatem tych narad było zupełne uzgodnienie zapatrywań wszystkich tych organizacji i ugrupowań w organizacjach narodowych reprezentowanych, idące przedewszystkiem w tym kierunku, że nie jest wskazanem przedkładanie projektu ściśle ten prawno państwowy stosunek normującego, że natomiast organizacje powołane są do przedstawienia wytycznych dla unormowania tego stosunku i prośby o uwzględnienie tych wytycznych, których przyjęcie za niezbędne tak ze względu na interes Rzeczypospolitej, jak i ze względu na interes polskiego społeczeństwa uważamy.

Nastąpiło również uzgodnienie zapatrywań co do tych wytycznych, a na tej podstawie pozwalamy sobie zakomunikować, że zjazd organizacji narodowych wschodniej Małopolski uważa za wskazane i konieczne, przyjęcie w kwestji unormowania prawno państwowych stosunków wschodniej Małopolski, następujących zasad:

1) Zwlekanie z załatwieniem kwestji autonomji jak najdłużej;

2) Utrzymanie wprowadzonego już podziału i granic województw wschodniego Małopolskich, a w każdym razie niedopuszczenie za żadną cenę do utworzenia województwa „ruskiego", choćby tylko „lwowskim" nazwać się mającego, a obejmującego całą b. wschodnią Galicję, jak również niedopuszczenie do oderwania od województwa lwowskiego powiatów zachodnich:

3) Udzielenie ludności ruskiej mniej, lub więcej szerokiej autonomji narodowej, szkolnej kulturalnej i gospodarczej, lecz tylko w warunkach istniejących obecnie województw i dopiero na podstawie ugody z tą ludnością zawrzeć się mającej, a opartej na przyznaniu autonomji z jednej, a uznaniu państwowości polskiej z drugiej strony;

4) Zabezpieczenie należytej reprezentacji ludności polskiej i odpowiedniego wpływu Rządu polskiego na wypadek udzielenia autonomji tym województwom;

5) Oddzielenie tak w ordynacji wyborczej, jak i w ewentualnych kurjach sejmowych ludności polskiej od ludności żydowskiej, zabezpieczające wykonywanie polskich praw narodowych od wpływów, głosów i współdziałania ludności wyznania mojżeszowego.

W powyż przedstawionych postulatach zawarte są istotne żądania ludności polskiej tej części kraju przez „Organizacje narodowe" reprezentowanej, a postulaty te pozwalamy sobie uzasadnić następująco:

ad 1) Jesteśmy zdania, że każdy dzień zwłoki przynosi wzmocnienie naszego stanowiska w tej części kraju, zmniejsza się niesprawność administracji, zwiększa się intenzywność w tępieniu nadużyć, ludność ruska oswaja się z faktem dokonanym i przekonuje się, że jest wprowadzoną w błąd przez swych przewódców, zapowiadających coraz to nowe terminy zmiany przynależności państwowej.

Na terenie zaś międzynarodowym krzepnięcie młodej Rzeczypospolitej i jak najdłuższy stan faktycznego spokojnego posiadania, nie może pozostać bez znaczenia.

ad 2) Uskuteczniony już podział i granice województw, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego uważamy za jedną z najszczęśliwszych kreacji naszego ustawodawstwa. Województwo lwowskie może być już dzisiaj uważanem przy tych granicach za jednostkę administracyjną o polskiej większości, a rozwijający się przemysł i łatwość kolonizacji musi z każdym dniem stosunek procentowy w tym województwie na korzyść ludności polskiej przesuwać.

Województwo tarnopolskie ma już dziś bardzo poważną mniejszość polską. Bogate ziemie podolskie sprowadzać powinnaby falę kolonistów, a wielkie latyfundja w tej części kraju umożliwiają systematyczną polską kolonizację. W rezultacie może i powinno uzyskać to województwo większość polską już w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat.

(Продовження буде).

Присилайте пожертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

Польща.

Під кулоталю.

Львівська „Хвіля" довідується від свого варшавського кореспондента: Донесення парижської преси кидають певне світло на підготовні пляни в Льондоні, якими займається конференція знавців, що є вступом до ґенуенського зїзду.

Після тих проєктів Польща буде зобовязана представити програму адміністративно-фінансових реформ і перевести затвердження цеї програми соймом. Тільки в міру дійсної реалізації того пляну польський уряд могтиме числити на заграничний кредит Держави заінтересовані в відбудові польської господарки мають визначити свого фінансового дорадника. Опінії того дорадника будуть рішати в справах позичок. Має він пильнувати ужиття зачетів, могтиме в разі потреби зарядити ужиття закордонних техників для реорганізації публичної служби, особливо податків і експльоатації залізниць.

Польща мусітиме дати ґарантію на забезпечення позичок. Ці застави будуть адміністровані контрольними інституціями, які істнують вже деинде, як адміністрація монополів у Сербії і т. д, або новими для цього сотвореними інституціями.

Польський уряд мусітиме крім цього зобовязатися до здержання всяких заряджень, якіб нарушували заграничні інтереси і до дійсного переняття довгів, яких Польща є наслідником. На випадок недодержання цих зобовязань кредит буде припинений.

Польська делеґація до Ґенуї.

З Варшави доносять до „Слова Польського", що делеґатами польського уряду на ґенуенську конференцію іменовано: міністра закордонних справ Скірмунта і міністра публичних робіт Нарутовича. Заступниками міністра Скірмунта іменовано польського посла в Ризі Йодку і польського посла в Римі Залеского. Заступниками Нарутовича іменовано державного підсекретаря Штрасбурґера і управителя бюра ґенуенської делеґації Венявского. Крім тої делеґації поїде до Ґенуї помітна ґрупа експертів.

Договір Польщі з балтійськими державами.

Варшавський Пат доносить: Міністер закордонних справ Естонії п. А. Піп, міністер закордонних справ Фінляндії п. Р. Рольскі, президент міністрів і міністер закордонних справ лотишської републики п. З. Маєрович та п. К. Скірмунт, міністер закордонних справ польської републики, зібравшися на конференції у Варшаві дня 13. марта 1922 р. в наслідок запрошення польського уряду і згідно з рішенням конференції в Гельзінгсфорсі з дня 29. липня 1921 р. бажаючи ствердити спільність їх взаїмних політичних і економічних інтересів, згодилися на такі постанови.

1. Уряди репрезентовані на конференції у Варшаві потверджують взаїмне визнання мирових договорів, які закінчили воєнний стан в дни 2. лютого 1920 р. поміж Естонією і Росією, в дни 11. серпня 1920 р. поміж Лотвою і Росією, дня 14. жовтня 1920 р. поміж Фінляндією і Росією, в день 13. марта 1921 р. поміж Польщею з одного і Росією, Україною і Білорусю з другого боку.

2. Уряди репрезентовані на конференції у Варшаві зобовязуються не заключувати ніяких договорів, які були би безпосередно чи посередно звернені проти одної з тих держав.

3. В цілі цілковитого вияснення їх взаємин і для запевнення їм щирости, кождий з урядів репрезентованих на конференції буде зобовязаний безпроволочно подати до відома зміст договору, який заключив з одною чи кількома з третих держав.

4. Уряди репрезентовані на конференції зобовязуються почати кроки в цілі заключення поміж собою адміністраційних та економічних договорів і конвенцій.

5. Держави, в яких находяться національні меншости, які належать до раси чисельно переважуючої в одній з других договорюючих держав, ґарантують тим меншостям усі права.

6. Держави репрезентовані на конференції постановляють спільно, при помочі мирових засобів, полагодити всякі спори і непорозуміння. В усіх справах більшої ваги перекажуть вони спір вибраному за спільною згодою заінтересованих держав спеціяльному мировому судови, або міжнародньому трибуналови справедливости.

7. Держави репрезентовані на конференції заявляють, що коли одна з них буде нападена без даної нею причини, заховають прихильне становище у відношенню до нападеної держави і негайно порозуміються дотично засобів, які треба буде предприняти.

8. Теперішній договір заключено на протяг 5 літ, числючи від дня зложення остаточної ратифікації. Буде він продовжений мовчки з року на рік з правом шестимісячної вимови.

9. Теперішній договір буде ратифікований і документи зложені в міністерстві закордонних справ у Варшаві.

Хто годує доріжню?

Подаємо кілька вирізків зі статті в „Роботніку" з д. 25. с. м. п. з. „Доріжня". „Роботнік" пише:

Недавно фірма „Лятавец" з Рави Руської одержала від польського вивозового бюра дозвіл на вивіз 3.000 свиней до Чехословаччини. Яко рекомпензату має „Лятавец" зложити до польського скарбу один міліон марок і зобовязатися до спровадження 2000 свиней з Румунії. Замість дозволити якомусь протеґованому паскареви доставити

до Чехословаччини відповідну скількість румунських свиней, польська влада безпосередно перед Великодними святами, коли консумція вудженини найвисша, дозволяє на вивоження свиней з краю, через що ціни йдуть в гору. „Лятавец“ на цій трансакції заробить 150 міліонів марок, а відпокутують консументи на місцях, платячи високу ціну за мясо.

— —

Поляки вивезли до Англії 13 тисяч вагонів збіжжя за штучні навози, до Росії 1.000 вагонів, на Горішний Шлеськ 10.000 вагонів. Це офіціяльно вивезено. Що найменше стількиж вивезено нелегально. Бо торговля збіжжям зосередилася в Польщі, як пише „Роботнік“, в руках поміщицьких монополістів (пр. б. міністр Слівіньскі). Перед заведенням вільної торговлі Поляки спроваджували з за границі 40 тисяч вагонів збіжжя. Тепер не тільки не спроваджують, а вивозять з убогих засобів, які ледви можуть вистарчити на прокормлення власного населення.

Даніна не тільки не поправила польського скарбу, а ще й посередно причинилася до побільшення доріжні.

— —

Польське правительство веде фінансову політику, якої не веде хиба ніяка держава на світі. Є це політика високих цол охоронних і прямо нечуваних посередних податків. Вистане сказати, що в Польщі платиться 200 м. податку від кільограма цукру, 200 м. від літра спірту, 40 м. від кільограма нафти. Цікаво, що пр. в Гданську податок від цукру виносить $^{1}/_{20}$ польського. Отже польський скарб черпає свої доходи головно з доріжні і живе доріжнею.

Совітська Росія.

Нові іменовання.

„Русспресс“ подає з Москви: Совнарком затвердив новий склад колегії Наркомпута: нарком — Дзержиньскі, його заступник — Фомин, член колегії — Борисов; колегія нарконфіна: нарком — Крестиньский, його заступник — Сокольников, члени колегії: Гуманов, Преображенский, Шейнман і Альский.

Повстання в Пензенській губернії.

В Чембарськім уїзді Пензенської губ. в багатьох місцевостях під впливом голоду і при участи антоновських відділів вибухло повстання проти совітської влади. Повстанці заняли Чембар при допомозі місцевої людности. Совітські установи знищені; комуністи перебиті (Рпр).

Зброяться.

Воєнний комісаріят в Москві звернувся радіотелеграфічною дорогою до міліції по всій совітській Росії, аби вона негайно зложила свої кріси, необхідні до озброєння нових частин.

Червона фльота.

„Послѣднія Извѣстія“ доносять, що під цю пору більшевики мають до розпорядимости 18 воєнних кораблів, готових до бою і заосмотрених у вугіль. В тім числі находяться: 4 дреднавти, 6 крайсери, 6 кораблів типу „Новик“ і 2 „тральщики“. Кромі цього мають більшевики підводні судна.

На чолі усіх кораблів — як пишуть „П. И.“ стоять німецькі офіцери, а на кождих пять моряків припадає один німецький наставник.

Кромі згаданих кораблів мають більшевики кілька ледоколів, з яких 5 находиться під цю пору в Ревелі. Совітські ледоколи плили недавно до берегів Німеччини, як кажуть, для обзнайомлення моряків з пристанями балтійського моря.

В склад створеної більшевиками „управи добровольної фльоти“ увійшли: Р. А. Ржевуский. К. Я. Ушаков, І. Ф. Богомолов, І. А. Сергієв, К. П. Лазарієв і Г. І. Харков.

Грабежі в Москві.

Грабежі і розбої в Москві з кождим днем поширюються. З цього приводу совітські власти сформували при революційнім трибуналі окремий відділ по „бандитським справам“. Присуди в цих справах виконуються протягом 48 годин.

Ленін вмирає?

По останнім телеграмам з Копенгаги стан Леніна так погіршився, що належить очікувати його близької смерти. Усіх комуністичних представників, котрі перебували в Німеччині, відкликано до Москви.

Фраґменти лихоліття.

L. 390. Lwów, 23. III. 1922 r.

Szanowna Organizacjo!

Województwo lwowskie dostało od rządu 30 miljonów, stanisławowskie 40 mil., a tarnopolskie 50 mil. na pomoc rolną osadnikom, parcelantom i repatrjantom. Ponieważ termin wnoszenia podań upływa z końcem marca (nie wiemy, z jakich powodów), należy, by włościanie, osadnicy natychmiast wzięli odpowiednie formularze w starostwach i wnieśli podanie do „Komitetu pomocy rolnej“ przy starostwie, a formularz ma potwierdzić gmina. W podaniu trzeba podać, ile morgów ma osadnik, na co potrzebuje pieniędzy itd., to znaczy wypełnić rubryki formularza. Gdyby w starostwie formularzy brakło, niech organizacja zaraz je wybije. Wysokość kwoty nie jest określona, a informacyj co do tej pożyczki warto zasięgnąć u referenta rolnego w starostwie. Podajemy wyjątki z owego reskryptu wydanego n. p. w województwie lwowskiem dopiero 11. III. 1922 l. 1895 VII 2. „Ponieważ według reskr. min. rol. z 7. III. l. 22.922 P. P. w marcu b. r. będzie udzielona pomoc rolna w pierwszym rzędzie osadnikom, parcelantom i repatrjantom, na którą min. rol. wyjednało 30 miljonów do dyspozycji tut. woj., poleca się bezzwłocznie uruchomić dotychczasowe Komitety pomocy rolnej w niezmienionym składzie w myśl rozp. min. rol. z 22. IV. 1921 Dz. Ust. Nr. 38. Podania trzeba wnosić „na dotychczas praktykowanych formularzach z odpowiedniem potwierdzeniem gminy wprost do starostwa“. Ponieważ min. przytoczonym reskryptem poleciło uskutecznienie przyznania pożyczek bezwzględnie w marcu b. r., więc pow. Komitety rolne winny powziąć tylko zasadniczą uchwałę, czy petent zasługuje na pożyczkę i dla jakiego obszaru rolnego, a cyfrowe obliczenie wysokości pożyczki nastąpi po wydaniu przez min. dotyczącego rozporządzenia“.

Z poważaniem:

Związek organizacyj narodowych Wsch. Małop. Kopernika 20

Kazimierz Bronczyk, sekr.

Dr. J. Prószyński, wiceprezes.

Як мається стягати данину.

Starostwo w Kosowie.

Kosów, dnia 8. marca 1922.

L. 289. |22.

Do

Wszystkich Zwierzchności gminnych tut. powiatu.

Przytem zawiadamiam, że w razie dalszego ociągania się i nie spłacenia daniny w oznaczonym terminie, przybędzie do tut. gminy szwadron kawalerji na koszt gminy, który tak długo pozostanie, dopóki danina nie zostanie spłacona.

O tem należy interesowanych zawiadomić.

Starosta: Siekierski mp.

Starostwo w Kosowie.

Kosów, dnia 17. marca 1922.

L. 341|22.

Do

Wszystkich Zwierzchności gminnych w powiecie.

Wzywam Zwierzchności gminne, aby do dni 3 wykonały tut. reskrypt z dnia 8. III. 1922 L. 2892 w sprawie przedłożenia sprawozdania o wysokości nałożonej daniny — ściągniętej już z jeszcze zalegającej kwoty daniny — gdyż w przeciwnym razie wyszlę posłańca karnego na koszt p. Naczelnika gminy.

Zarazem ostrzegam, że o ile cała danina nie zostanie ściągnięta do końca marca b. r. i w tym czasie nie otrzymam sprawozdania o ściągnięciu całej daniny, przybędzie wojsko celem przymusowego ściągnięcia — które będzie na koszt tamt. gminy tak długo dopóki danina nie zostanie w zupełności ściągniętą.

Starosta: Siekierski mp.

Присилайте партійний податок на вкл. кн. ч. 5.000 „Краєвого Союза Кредитового“ у Львові, Ринок 10.

Мова фактів.

Який Львів, така Варшава.

(Докінчення.)

В марті і з початком квітня 1921 р. перейняла „Комісия Мендзиміністеріяльна для функціонарюши паньствових жидуф і Русінуф“ до порішення 31 справ українських учителів, яким пороблено найтящі закиди відносно тяжкого ушкодження тіла, присвоєння собі чужої власности, убийства і т. д. Президія польської Ради міністрів мала видати оконечний присуд, чи обтяжені названими закидами учителі можуть бути приняті до державної служби. Довше чим рік полагоджувала Кураторія регабілітацію тих 31 учителів; вкінці рішилася вона відступити їх названій Комісії. Українське учительство раділо, що до цих справ взялася Варшава, бо на скоре полагодження їх Львовом не мало вже надії. Та прийшлося сердегам чекати понад 10 місяців, заки львівська Кураторія письмом з дня 10. лютого 1922 повідомила богатьох з них, що розпорядком Президії Ради Міністрів з дня 14. січня 1922 не принято їх до служби в Річипосполитій Польській. Як що узглядниться факт, що управа Т-ва В. П. У. відносилася два рази (в серпни і падолисті м. р.) до Президії Ради Міністрів і до посла поль. сойму учит. Сиуліковского в справі приспішення полагодження залягаючих в Міністеріяльній Комісії справ, а кромі цього самі інтересовані учителі відносилися в тій справі до Міністерства Освіти, так можна уявити собі скорість полагоджування українських справ варшавськими властями. Та не в тім річ. Шкільні власти стоять на становиші, що **нерегабілітовані учителі(-льки) не можуть занимати посади навіть при приватних українських школах.** Президія Ради Міністрів відмовивши українським учителям регабілітації, унеможливила їм також одержання посад при українських приватних школах. Щоби уявити собі слушність рішення Президії Ради Міністрів, приглянемося блище справі от на пр. учителя в Віжомлі, яворівського повіта, І. Вальчика.

Міністеріяльна Комісія в часі свого побуту у Львові зовсім не переслухувала його і не представила йому обвиняючого матеріялу, через що відібрано йому можність оборони. Загалом польські шкільні власти не дали Вальчикови змоги боронитися, бо не переслухували ні його, ні поданих ним свідків, самих Поляків з села Віжомлі. Предметом закидів були самі загальники, а ні одна позитивний, назвищем пошкодованих означений факт. Закиди ті опиралися головно на безосновних доносах місцевого лісничого Ленерта, який мав в тім свій особистий інтерес, щоби на місце Вальчика одержала опорожнену посаду його дочка. Навіть окружний Суд в Перемишли, що вів проти Вальчика доходження, на донос названого лісничого, застановив слідство тому, що свідки, самі місцеві Поляки, зложили в користь В. дуже корисні зізнання. Так само в робленню закидів нерегабілітованим учителям: Гаврищукови (Радехів), Бировичеви (Заліщики), Богачевській (Зборів), Чесникови (Надвірна), Гелемейови (Львів), Дебері (Самбір), Ляшукови (Перемишль) і т. д. опирались шкільні інспектори головно на голословних зізнаннях польської поліції і двірських посіпак, а обвиненим не дали ніякої змоги оспорювати пороблені їм закиди і взагалі очиститися від закинених їм провин. На цих закидах спиралася Кураторія і Міжміністеріяльна Комісія. Вони не вважали відповідним переслухати кождого обвиненого і подати пороблені їм закиди з іменами доносщиків на письмі, а перевели односторонне доходження і не дали можности боронитися через переслухання поданих обвиненими свідків. Варшава зробила це, що хотів Львів, той знова це, що хотів пов. шк. інспектор і повітова „Народова Організація“, та поодинокі „кресові дзялаче“.

Вкінці згадаю ще про декретових учителів. Щоби не вязатися невигідним учителем на пр. Павлінським, що то в Грусятичах, бобрецького повіта, працював дуже корисно для громади і школи понад 20 літ, іменувала його шк. пов. Рада по двох літах безробіття декретовим учителем (на час потреби) з платнею початкуючого учителя. Щоби показати йому в практиці вартість такого іменовання, звільнила його шк. пов. Рада з посади за малу дрібницю. Доперва по довгих заходах удалося Павлінському відзискати посаду декретового учителя.

Кінчу цю скромну вязанку фактів самоволі польських шкільних властей нашого краю, а дослідників неволі української школи і тернистого шляху українського учительства відсилаю до збірника фактів, який міститься в річнику щоденника „Український Вістник“ з 1921 р. в моїх статтях:

1) „З тернистого шляху українського народнього учительства“ (чч. 4, 5);

2) „Краєвий зїзд народнього учительства“ (чч. 19, 20, 21, 23);

3) „Занепад українського шкільництва“ (чч. 58, 59, 61, 62);

4) „Цинізм чи ігноранція“ (чч. 86, 87, 89, 91, 93, 98);

5) „Трактовання українського учительства Мазурами в Західній Галичині“ (ч. 116);

6) „В світлі правди“ (чч 131, 132, 134, 140);

7) „Краєвий зїзд українського народнього учительства“ (чч. 135, 136, 137, 138);

8) „Нагінка на українське народне учительство“ (ч. 151);

9) „По чиїй стороні провокація“ — Отвертий лист до п. Куратора Собінського (чч. 183 до 188);

10) Новинки, поміщені в чч. 13, 17, 53, 69 і 188 і т. д.

Велику скількість фактів, що ілюструють затії наших сусідів на українське учительство, містить річник органу Т-ва В. П. У. „Учительське Слово“ з 1920 і 1921 р. Т

тисячі фактів, подані там без особистих міркувань, вийняті живцем з господарки польських шкільних властей за час польської влади в нашому краю, дають пречистий доказ, чого мали би ми сподіватися від теперішних володітелів на випадок закріплення теперішнього нашого політичного стану, та яких мір мусить хопитися наше громадянство, щоби ратувати від цілковитого упадку наше шкільництво в переходовому часі. Ті факти доказують ясно, як ложними, як зовсім невірними є пів- і офіціяльні заяви а також інформації львівської Кураторії поміщені в „Газеті Львовскій" (чч. 245 до 250 з 1921 р.) в анонімній статті п. з. „Школьництво в Малопольсце Всходнєй под взглєдем стосункуф народових". Автор цеї, на скрізь ложної, статті соромився подати свого назвища. Та про це иншим разом.

Іван Ліщинський.

Дописи з краю.

Коломийщина.

Тягнуть данину.

В коломийськім повіті, а спеціяльно по селах на схід від Коломиї, як Перерів, Матіївці, Залучен/Пр., Тростянка і ин., стягається данину з незвичайною енергією. Пани комісарі, секвестратори і екзекутори державної поліції, вештаються (не пішки, а вигнаними форшпанами) від хати до хати, забирають в людей останню одіж, а навіть і худобу. Населення, хоч як бідне, бо половина живе із щоденного зарібку по дворах, мусить зазичуватись у Жидів і викплювати зафантовані річи, може в двоє, або й троє дорозші від припадаючої данини. А „паничі" без дрібки милосердя і людяности стягають крім данини проценти, кошти екзекуційні і асистенційні та инші, яких годі начислити. Крім приписаних процентів дерут ще й на те, щоб мали за що цілими ночами пиячити. „Boż durny chłop i tak nie umie obliczyć procentów". Так поступають самовільні панки в околиці знищеній та спаленій війною, котра може зі всіх найгірш обдерта і голодна.

Проти хліборобської організації.

Староство в Перемишлянах не дало дозволу на загальні збори „Сільського Господаря" в Лагодові, заповіджені на день 12. марта ц. р. подаючи за причину, що товариство не виказало, що має потверджений статут і дозвіл на дальше ведення агенд. Внесено рекурс до воєвідства, бо одно і друге в порядку, лише староству не по нутру організація українського села.

Шевченкове свято.

В Бібрці відсвятковано дня 14. марта ц. р. заходом місцевої читальні „Просвіти" Шевченківський вечір при участи кобзаря бандуриста Д. Щербини. На програму зложились вступне слово о. Ів. Мащака, продукції читальняного хору, діточа вистава „Слідами Тараса", деклямація, сценічна вистава „Привид Кальнишевського" а на закінчення живий образ з бандуристом і гимн „Боже великий, єдиний". Свято зробило на учасниках гарне враження, особливо думи і пісні, відспівані при бандурі кобзарем Д. Щербиною. Часть доходу призначено на сироти по бл. п. Ів. Кивелюку.

Огонь як злодій приходить нежадійно — тому поки ще час обезпечайте своє майно в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР" у Львові, ул. Руська ч. 20. 2—?

ТЕЛЕҐРАМИ.

Туреччина відкинула предложення.

Париж. (ПАТ.) В тутешніх політичних кругах думають, що уступки, предложені Туреччині на східній конференції не вистарчають, так щоби їх Туреччина могла приняти. Признання Греції Адріянополя і Галіполі витворило в Туреччині настрій, котрий доведе мабуть до відкинення предложення.

Льорд Керзон вернув до Льондону.

Льондон. (ПАТ.) Вернув тут з Парижа льорд Керзон. З його кругів запевнюють, що міністер вдоволений з висліду париських конференцій, котрі довели до привернення одностайного фронту союзників. Тесаме заявив мін. Шанцер в інтерві з журналістами.

З Ірляндії.

Ліфулд. (ПАТ.) Завтра приїзджають до Льондону представники півд. Ірляндії й Ульстеру, щоби відбути конференцію з англійськими міністрами. Конференція, яка відбудеться у міністра Черчіла, має на ціли закінчення анормальних відносин в Ірляндії.

Льондон. (ПАТ.) Палата лордів прийняла одноголосно в третому читанню біл у справі англійсько ірляндського договору.

Непорозуміння між Л. Джорджем і Черчілем.

Берлін. (ПАТ.) Б. Вольфа доносить з Льондону: „Дейли Мейл" пише, що нечайний поворот премієра до Льондону є в звязи з напруженням в правительственних кругах щодо ґенуенської конференції. Черчіл і кілька членів правительства не погоджуються зі становищем кабінету в відношеню до Росії. Л. Джордж переговорював уже з Черчілем і проводитиме на засіданню кабінету, на котрому представить політику правительства в справі ґенуенської конференції, потім виїде до Чекерс. Політичний справоздавець „Таймс-а" зазначує, що ріжниця поглядів між Л. Джорджем і Черчілем у справі визнання совітського правительства є поважна й утруднює положенне парляменту. Черчіл мабуть є відокремлений. Не відомо лише, о скільки инші члени кабінету схотіли би його підперти. Справоздавець „Дейли Кронікл" довідується, що по вчерашній розмові Черчіл не виступить уже з кабінету, а ріжниці поглядів між ним і Л. Джорджем вирівнаються. Цейже справоздавець доносить, що непримирими члени в палаті громад у дискусії виступатимуть проти ґенуенської конференції й атакуватимуть правительство та голосуватимуть проти довіря.

Французька делеґація на ґенуенську конференцію.

Париж. (ПАТ.) Авас. Рада міністрів іменувала Барту предсідателем французької делеґації на ґенуенську конференцію. До делеґації приділили також державного підсекретаря в раді міністрів, Кольрата. Трьох инших делеґатів іменується завтра.

Приготовлення до конференції в Ґенуї.

Рим. (ПАТ.) Міністер почт і телеґрафів їде в суботу до Ґенуї в цілі переведення інспекції телефонічних і радіотелеґрафічних получень для конференції. Велике американське стоваришення уладжує безпосередне получення з Америкою.

РІЖНІ ВІСТИ.

Політика Румунії.

Аґ. Аваса доносить з Парижа: Новий уповноважнений румунський міністер Антонеску вручив президентови Мільранови свої засвідчаючі письма. В промові він заявив, що Румунія стоятиме враз із своїми союзниками, Польщею, Югославією і Чехословаччиною по стороні Франції для підпертя її політики, що стремить до консолідації Европи на основі повної солідарности поміж союзними народами та до точного переведення мирових договорів.

Грецькі війська проти завішення оружя.

В париських політичних колах кружляє поголоска, що грецькі війська на звістку, що грецький уряд задумує заключити завішення оружя, оголосилися автономічними. Грецьке посольство в Парижі заявило, що в тім напрямі не має ніяких інформацій, одначе поголоски не заперечило.

Нова совітська республика.

Московський ВЦИК. рішив створити автономну совітську республику, в якої склад має увійти вся північно-східна часть азійської Росії, за виїмком области, що належить до республики Далекого Сходу. (Рпр.)

Большевицьке повстання на Камчатці?

Радіо з Чіти доносить про большевицьке повстання на Камчатці. Осаул Бочкарйов, що стояв на чолі білих військ має бути убитий.

Заговір комуністів у Владивостоці.

Як подають з Риги, в перших днях марта відкрито у Владивостоці великий комуністичний заговір. Заговірники підготовляли повстання проти уряду Меркулова. Арештовано 80 осіб, в тім багато Китайців. (Рпр.)

Пораження большевиків на Далекім Сході.

З Москви наспіла звістка, що червоні війська в приамурській области потерпіли цілий ряд пораження. Білі війська, підпомагані ґен. Вержбицким, перейшли на значній части фронту до наступу.

Карло хорий на ґрипу.

З Мадейри наспіла до Відня звістка, що б. цісар Карло занедужав на ґрипу.

Стабілізація курсу валют в Европі.

Антантські знатоки радили дня 27. ц. м. над справою стабілізації курсу валют в Европі і рішили однодушно, що кождий край мусить в тій справі розпочати крок та виявити як найбільші змагання.

Всесвітний конґрес морального виховання.

Від дня 28. липня до 1. серпня відбудеться в Женеві всесвітний конґрес морального виховання.

АДВОКАТ

Д-р В. Охримович

у ЛЬВОВІ, ВУЛ. СЛОВАЦКОГО 14, І. пов. (коло Головної Почти)

Приймає в годинах 9—1 і 4—6.

865 1—3

До Українських Громадян!

Недалекий від нас вже час великого праздника — свята Воскресення Христа, найбільшого Вчителя цілого людства. Ранний сумерк гроясняють тоді радісні звуки дзвонів, які вливають у серце кождого надію на кращу будуччину. Воняж бо звіщають побіду Правди над Брехнею, Світла над Темрявою!

Та мало у кого ся надія родить запал до діла, та віру, що тілько діла можна здобути кращу будуччину. Замовкнуть дзвони, утихне могуча пісня: „Христос Воскрес" — і знова сумерк і байдужність находять на українські оселі...

Нераз ми відзивалися до української громади з проханням о постійні жертви на „Рідну Школу", та наш голос находив тільки хвилевий відгомін у її серцях — а потім завмирав. Всеж таки за кождим нашим покликом більшали ряди жертводавців — хоч дуже повільно.

І тепер кличемо до нашої громади: Хто щиро бажає кращої будуччини свойого народа, хто бажає його воскресення — нехай подасть руку на поміч українській дітворі, жадній науки, що гуртується у „Рідній Школі".

Пригадуємо нашій громаді, що в самім Львові маємо три 7-кл. школи, дві 4-кл. школи мішані, одну 4-кл. школу хлопячу, двоклясову мішану школу на Клепарові і 4 кл. мішану школу на Левандівці. В усіх тих школах учиться 2003 дітей в 54 відділах — а учительських сил є 63. Крім того, ведено семінарійні і матуральні курси. На провінції маємо 9 народніх і виділових шкіл, в яких учиться 1956 дітей, 6 гімназій о 37 клясах, в яких учиться 929 учеників(ць), а учить 89 учителів(льок), 12 гімназійних і 9 семінарійних курсів.

Та мета, до якої зміряємо, ще дуже далека! Не сміє бути ні одної громади, в якій би не було своєї рідної школи! Дальше треба подбати про основання ріжного рода фахових і промислових шкіл, діточих садків і т. п.

Щоби се перевести в діло і не дати упасти дотеперішнім школам, треба кільканайцять міліонів Мп. місячно. Ми сподіємося, що в змаганнях за права рідної школи усе наше громадянство стане разом з нами і підопре нас всіма матеріяльними засобами.

Що українське громадянство дуже легко могло би зложити міліонові фонди, про се переконують нас факти, що в часі Різдвяних Свят громади зложили на „Рідну Школу" кількадесять, а навіть 100.000 Мп. Та сих громад дуже мало — їх можна почислити на пальцях одної руки!

За те мусимо з прикрістю ствердити, що після Різдвяних свят жертвенність дуже упала.

Ми все таки віримо, що ціла українська громада підопре нас в наших змаганнях і тому відкликуємося до неї з проханням о постійні місячні жертви.

Пригадуємо слова нашого Мойсея — Франка:

„Кождий думай, що на Тобі,
Міліонів стан стоїть,
Що за долю міліонів
Мусиш дати Ти одвіт!"

Із празником Воскресення Христа — обновімся!

Нехай не буде ні одного члена української громади, для якого була би байдужою доля „Рідної Школи", яка силою обставин стала одиноким захистом нищеного на кождім кроці українського шкільництва. Нехай кождий Українець(ка) доложить цеголку до могутньої будівлі нашого національного і культурного відродження. А тоді недалекий буде день великого праздника — Воскресення України. — *Головна Управа У. П. Т.*

*

Усі американські часописи прохсимо о передрук цеї відозви, в якій наші заморські Брати бодай приблизно пізнають правно „Рідної

Школи“ та знатимуть, на що обертаються їх жертви. При тім зазначуємо, що в старім краю остаємо під контролею цілої суспільности, та що „Рідна Школа“ з огляду на свою виключно культурну роботу находить щиру піддержку зі сторони всіх партій. — *У. П. Т.*

Проти брутальности і некультурности.

1.

Львівська Секція У. С. пересилає нам під датою 28. ц. м. отсе письмо:

На злобні інсинуації „Вперед“ (ч. 62), поруч із апострофою до загалу українського студентства напятнувати „студентів страйколомів“, львівська Секція У. С., яка стоїть на становищі безоглядної боротьби за українську державність, хоч радо витає змагання поодиноких верств суспільности до поліпшення свого істновання, не може одначе напятнувати цих товаришів, котрі з ідейних мотивів, без жадної матеріяльної користи піднялися інформувати загал громадянства під тепер рішаючу для нас хвилю про біжучі події світа. Натомість пятнуємо автора „І це й те“, що на адресу цих ідейних робітників висказався словами: „останні батяри і шубравці“.

2.

Від „Бюра селянських депутатів Всеукраїнського Трудового Конґресу“ одержуємо таку заяву:

Високоповажаний Пане Редакторе!

Ласкаво просимо приняти від нас подяку за видавання Вашого, а разом і нашого часопису за час страйку друкарів.

Ми вважаємо, що люде, які в цей час прийшли на поміч ґазеті своєю фізичною працею, виконали великий національний обовязок перед цілим українським суспільством, Пересилаємо їм своє щире: спасибі.

„Ґазету „Громадський Вістник“ уважає зараз єдиним всеукраїнським органом, заступаючим інтереси всіх українських земель.

Одночасно висловлюємо обурення проти брутального поведення час. „Вперед“, котрий настільки впав з морального боку, що в такий трудний для нашої нації час ще може висміювати і вороже ставитись до нашого ідеалу-змагання, до національної державности. Це можуть робити лише наші найбільші вороги!

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Передвчорашне число „Громадського Вістника“ (31) з дня 28. марта ц. р. сконфіскувала прокураторія за кінцевий уступ передовиці „В обороні Грузії“. (7)

— **Бодай раз!** На днях відбулася в апеляційнім суді розправа проти редактора журналу „Життя і Мистецто“ Михайла Струтинського, якого в першій інстанції засуджено на 5 днів тюрми з заміною на гривну за поміщення статті „Гасло і його відгомін“. Прокураторія на внесок поліції обжалувувала ред. Струтинського, закидуючи йому поміщення політичної статті без повідомлення поліції про зміну програми видавництва. В розправі перед апеляційним трибуналом редакцію заступав др. Степан Баран. Др. Баран в довшій промові виказав, що інкримінована стаття має чисто культурницький а не політичний характер, що вона стоїть в причиновім звязку зі статтями на тему державного виховання в попередних числах журналу, що в поданню до поліції о дозвіл на видавання журналу було зазначено, що в ньому будеться поміщувати статт на теми громадського життя, зрештою сам заголовок про це говорить, отже стаття на тему самоозначення народів зовсім не переступала межі зголошеної програми видавництва. Апеляційний трибунал по довшій нараді зніс засуд першої інстанції як неумотивований і завернув їй справу назад.

— **Важний часопис.** В квітни ц. р. почне виходити у Львові „Українське Пасішництво“, щомісячний ілюстрований часопис поступового пасішництва. Завданням часопису давати точний і вірний образ пасішницького життя і бути органом українського пасішника. Виходититиме книжками до $1^1/_2$ аркуша (24 сторінки) і буде присвячене головно *практичному* пасішництву, звертаючи увагу на все нове і замітне, що є в краю і за кордоном. В часописі під редакцією Є. Архипенка писатимуть видатнійші українські письменники. Передплата на 1922 р. виносить: на рік 2.000 мп., на пів року 1.000 мп. Адреса: „Українське Пасішництво“, Львів. вул. Валова ч. 23.

— **Слово а практика.** Як виконується в практиці розпорядок президента Червіньського в справі української мови в судівництві, показує отсей випадок Дня 24. марта ц-р. відбулася перед повітовим судом, секція II. у Львові розправа Панька Кравця проти Гната Кухти до ч. спр. С. III. 77/22. Позов був внесений по українськи. Коли заступник позовника зажадав списання протоколу в українській мові, судця д-р Побжеські сказав: „Же так сьмяле жонданя тилько у нас сом можливе“ і жаданню списання протоколу по українськи відмовив.-Поттій нагоді прикро вразило, що заступник пізваного конціпієнт адв. д-ра Кібіца, Жид спротивився списанню протоколу по українськи, бо він не розуміє. Українці повинні собі це затямити.

— **Економічне Товариство ім Рішельє.** Кн. М. Кочубей бере участь в утворенню французько-українського економічного Товариства ім. Рішельє, котрий був одним із будівничих одеського порту, Статут товариства вже вироблений.

— **В справі школярської данини,** про яку була згадка в нашій ґазеті в дописи із Сновича пов. Золочів, місцева учителька п. Юлія Миджинова просить нас зазначити, що п. Тишецький не заряджував збірки від шкільних дітий на данину і що ніхто такої данини не стягав.

— **Транспорт мерців.** На польську границю прибув з Казані поїзд, яким вертало 1948 репатріятів. З того числа по дорозі умерло 1299 осіб з голоду і на ріжні недуги, так що на границю приїхало тільки 649 осіб, себто одна третина. Трупи померших викидувано з потягу на стаціях. Дорога з Казані до границі виносить 1739 км., а поїзд був в дорозі 90 днів, отже на добу роблено 19 км. Між тими, що приїхали, половина є хора.

— **Пілсудский міліярдером.** Варшавскі ґазети доносять, що в Америці помер недавно якийсь Білевіч, полишивши кілька міліонів долярів. Цей маєток в значній части дістане в спадщині начальник польської держави Пілсудский, що є свояком Білевичів по матери.

— **Гроза холери.** На міжнародній санітарній конференції у Варшаві представники Латвії, Чехословаччини і Швайцарії звернули увагу на небезпеку, яка грозить Европі від ріжних пошестий, головно холери, що поширюється в грізних розмірах на Україні. Тому що населення України масово еміґрує до Польщі, оба ті краї безпосередно загрожені.

— **Воздушна війна.** Анґлійський міністер воздухоплавства вніс в льондонськім парляменті буджет воздушної плавби, зазначуючи, яку ролю відгравати-муть літаки в майбутній війні. Дві бомби, скинені з літака, можуть протягом кількох мінут затопити найбільший воєнний корабель. Останній атак на Льондон виконало 36 німецьких літаків. а до оборони міста треба було 32.000 людей. В атаках, які наступлять в будуччині, 300 літаків зможе кинути 10 разів більше бомб зі силою 5 разів більшою чим це було в останній війні. Льондон і Анґлія мусять приготовитися, щоб ставити опір таким небезпекам.

— **Цісарські агітатори.** „Монтаґсцайтунґ“ доносить, що на Рінґштрассе у Відні розкидували якісь люде летучі листки, в яких пишеться про нужденне животіння ексцісаря Карла. Розкидуючих арештовано.

— **Американський проект нового календаря.** В американськім конґресі запропоновано недавно зміну календаря, по якій від 1928. р. рік мав би бути поділений на 13 рівних місяців по 28 днів. Кождий день у тижни мав би в разі признання тої зміни раз на все означену дату і це зробилоби непотрібним всі календарі, на чім Американці, як уже обчислено, заощадилиби 25 міл. долярів. Такий рік мавби 364 днів, а 365-тий був би днем без ніякої дати в тижни і місяци і заступавби свято Нового Року. В переступнім році такий самий святоний день вставленоби в середині року. Тринайцятий місяць припадавби на час зрівнання і бувби початком весни. Тижні починалисяб понеділком а не неділею. Дня 8 лютого відбулася в Вашінґтоні конференція в справі тої зміни. Як вирішено цю справу — досі невідомо.

† Посмертні згадки.

о **Михайло Громадка**, парох Лашкова, помер 19. марта ц. р. в 67 р. життя а 38 р. священства. Покійний був примірним парохом, тихим робітником на духовній ниві для добра своїх парохіян. В. Й. П.

Петро Когут, учитель школи в Тяпчи (Долина), помер 21. марта ц. р. в 37. році життя. Покійний ціле своє трудяще життя посвятив праці на народній ниві. В. Й. П.

ЖЕРТВИ

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української незалежної преси зложили в марках польських: д р Осип Білинський Львів 3000 і викликує на 5000 мп. ґенерала Тарнавського Мирона в Черници. Гриця Кручака Черниця, і на 15.000 мп. Малицького Шляхтинці. Андрій Біраковський Калуш 1000, кличе Дмитра Федева Калуш, Степана Біраковського Конюхів, Данила Мандрика Калуш, о. Залужний Заланів 570, о. Ів. Донігевич Ясенів гор. 200, Павло Лапка Мостиска 500, кличе: Стефана Литвина проф. в Сокали, Теодора Польовика, о. Мик. Ґалянт Корчин 300, о. Омелян Абрисовский Надвірна 1000, кличе: всіх кондеканальних отців, о. Іван Шлемкевич Сновидів 500, кличе: Василя Слободяна Сновидів, Волод. Гузара Возиліз, Михайло Богатюк Роттердам 5.000, кличе: Омеляна Бучинського, Андрія Кравса по 5000 мп., Івана Короля, Методія Посацького і Фенюка на довільну квоту всі в Гамбурзі, д-р Микола Рибак Глиняни 500, кличе: Стефана Дичка, Вас. Тимняка за читання часопису, Романа Романова, о. Вас. Зварича, дир. Головчака всіх в Глинянах, Филип Волчук Кольбушова 250, д-р Филип Трешневський Щирець 2.500 марок пол. Юрій Сасик Борислав 12.000; проф. Іван Сітницький Львів 500; д-р Іван Копач Львів 1000; о. Гаврищак Борщовичі 800; Іван Максимович Винники 500; Андрій Пасіка Ласківці 500 кличе: о. Лаврентія Ткачука пароха Ласковець, Дмитра Сивака господаря Ласківці, Павла Димідаса учит. Будзанів, Володислава Рощаковського учителя Ягольниця нова, Дмитра Кулибабу Ласківці; Іван Левицький Львів 250; Евген Дуткевич Львів 1000 кличе: Івана Дуткевича Рудно, Волод. Дуткевича Рогатин; інж. Евген Гузар Karlshütte Чехи 5000; Лука Бородієвичева Підгірє 500 кличе: Ірену Гаврилюкову Збараж, Мелясю Кузикову Добромірка, Лінку Гжицьку Винники; Катря Савицька Туря велика 500 кличе: Марійку Андрусевичеву, Ал. Захарясевича, Павла Коцка Туря велика, о. Петра Дутку Буликовичі; о. Волод. Утриско Сквариява 600 кличе: всіх мешканців на плебанії в Бриґідках в липни 1919; Іван Садовський Стінка 300 кличе: о. Костя Кончевича з Гологір, о. О. Бучинського Вишнівчик, о. Ос. Мартиновича Підярків; Евгенім Радловський суддя Станиславів 1000 кличе: Евгена Жарського нач. суду Гачич, д-ра Іляр'я Буцюркова адв. Бучач, о. Константина Штейдена Церківна.

Фонд Івалідів.

Жертви на фонд українських інвалідів зложили в натурі: проф. Ол. Панейко 13 шт. біля, пані Рибачкова 4 хліби, 10 кг. ячм. круп, 1. п. чобіт, 1. п. сподень, пані О Рудавська 10 кг. ячкруп, 8 кг. греч. круп, 3 кг. гороху, В грошах: Інж. Джулинський Бельгія 1.000 мп., громада Добряни з коляди через о. Скоробогатого 6.100 мп, громада Конюхи пов. Бережани 2.000 мп, пралат Ф. Касграйн Канада 20.000 мп. і „Народна Гостинниця“, яка дала доказ, що українські інституції для українського народу, 100.000 мп. — За ці то жертви складає управа Українського дому інвалідів щиру подяку.

Оголошення

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ в справі вибору відпоручників на Загальні Збори.

Покликуючися на попереднє загальне оголошення в цій справі, подається до правдивої відомости, що в цїли вибору відпоручників на Загальні Збори „Дністра“ відбудуться виборчі збори членів тогож Товариства в поодиноких судових повітах згідно виборчих округах, як слідує:

1) **в Цішанові** дня 28. марта 1922, вівторок, о год. 12. в пол в салі „Народнього Дому“, під проводом о. крил. Северина Метелли з Любинця нового, в цїли вибору 24 відпоручників з судового повіту Цішанів

2) **в Печеніжині** дня 9. цвітня 1922, в неділю о год. 3. по пол. в читальні „Просвіта“ під проводом місцевого судії п. Михайла Ґеника, в цїли вибору 6 відпоручників з судового повіту Печеніжин,

3) **в Устричах долішних** дня 5-го цвітня 1922, в середу о год. 12. в полудне в салі „Сокола“ під проводом о. Володимира Вербенця з Берегів дол., в цїли вибору 5 відпоручників з судового повіту Устрики дол.

4) **в Рудках** дня 4. цвітня 1922, вівторок, о год. 12. в пол. в салі „Народнього Дому“ під проводом о. крил. Айталя Ковальського з Новосідок, в цїли вибору 53 відпоручників з суд. пов. Рудки,

5) **в Сколім** дня 5. цвітня 1922, в середу о год. 12 в пол. в салі Маґістрату під проводом місцевого пароха о. Михайла Моссори в цїли вибору 19 відпоручників з суд пов. Сколє,

6) **в Ходорові** дня 6. цвітня 1922, в четвер о год. 12, в пол. в салі Тайхмана, під проводом директора Йосифа Копитка, в цїли вибору 50 відпоручників з суд. пов. Ходорів,

7) **в Тисьмениці** дня 7. квітня 1922, в пятницю о год. 4. по пол. в салі „Народнього Дому“, під проводом п. Омеляна Сенденького, в цїли вибору 7 відпоручників з суд. пов. Тисьмениця,

8) **в Миколаєві н/Дн.** дня 11. квітня 1922, вівторок о год. 12 в пол. в читальні „Просвіта“, під проводом п. Юрія Балакина, в цїли вибору 15 відпоручників з судового пов. Миколаїв н. Дн.

9) **в Новім Селі** дня 9. цвітня 1922, в неділю о год. 4 по пол. в салі „Народнього Дому“ під проводом місцевого пароха о. Стефана Тесля, в цїли вибору 28 відпоручників з суд. пов. Нове село,

10) **в Надвірній** дня 10. цвітня 1922, в понеділок о год. 12. в пол. в салі чит. „Просвіти“ під проводом адв. д-ра Івана Саноцького, в цїли вибору 9 відпоручників з суд пов Надвірна,

11) **в Бучачи** дня 6. цвітня 1922, в четвер о год. 12 в пол. в салі Товариства „Праця“, під проводом п. Івана Гафтковича, в цїли вибору 18 відпоручників з суд. пов. Бучач.

ДИРЕКЦІЯ

Тов. взаїмн. обезп. „ДНІСТЕР“.

I. 1—1

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Всеукраїнська земельна нарада

(Від нашого кореспондента)

Всеукраїнська земельна нарада — під таким бучним титулом відбулася в Харкові нарада по земельному питанню при участи представників ріжних совітських установ. Не було там одного тільки „дрібненького" представника — українського селянина, тому замісць нього радили лише большевики. Осьякі виявилися на цій нараді наслідки большевицького хазяювання на Україні.

В бувшій Херсонській губернії, тепер Миколаєвській і Одеській на їдока тепер приходиться 2,62 десятини, але з огляду на те, що до сього часу селяне не бажають оброблювати даремно польську землю, то лише в деяких місцях норма на одного їдока перебільшує передвоєнну, а саме від 1,4 до 2 десятин.

В Подільській губернії до революції на їдока було 0,42 дес., а стало 0,57. Большевики на цій нараді отверто заявили: „Колиб селянство зуміло заволодіти поміщеною землею, воно збільшилоб площу свого господарства, але, не глядючи на широкі перспективи, відкриту соціялізацію землі, селянство заволоділо далеко не всією поміщ. землею".

Большевики змушені були визнати, що селянство їм не вірить, і тому не бере дарованої йому комуністами землі, хоч так її потребує. Все рівно працюй, каже селянин, а прийде Москаль, що „не сіє й не оре", тай забере наше добро. Іменно селянське добро, яке селянин очікує одержати від власного господаря, рідного уряду, що його він сам поставить.

Але найбільше „подарунки" большевиків виявилися на самій же селянській землі. = Несподівано зменшився селянський засів. Так в 1916 р. селянський засів досягав 16,400 000 десятин, а на зїзді большевики заявили, що в 1921 році не було засіяно і 16,000.000 десятин. В 19 6 році на кожне господарство пересічно падало 4,4 десятини, а тут большевики ствердили, що в 1921 році не було пересічної обрібки селянським господарством і 4 дес. О тут і містилась вся тайна — селянин почав сіяти на себе, на удержання родини й лише на товаробмін.

Навіть в Київській губернії, де большевики найбільше налягали на селян, і там по їхньому признанню, як було до революції пересічно на господарство 2,2 дес., так і зосталося тепер.

І ось тепер большевики підводячи підсумки своїх експериментів в революції кажуть: „соціялізація землі з її вирівнюючим землеволодінням не зробила господарчого ефекту на Україні" і тому, заявляють цинічно далі — „рахуючись з тим, мусимо підойти з обмежуючим розясненням до вирішення з зїзду совітів про соціялізацію землі і порушити питання про введення таких методів землеволодіння і земельного устрію, які б дозволили розвинути сільське господарство".

Длячого-ж тоді пролито стілько крови, розбито стільки молодих сил — щоб прийти до висновку, що на Україні селянин — є власник і цієї земельки, яку він придбає своїми мозолистими руками, він нікому не віддасть, та й чужої даремно не хоче взяти?

Большевики це визнали, але покищо під формою аренди. Ось що говорить їх постанова про арендні засоби землеволодіння:

„При загальній руїні сільського господарства на Україні, браку інвентаря, при катастрофічному стані засівної площі — ми відкриваємо нову можливість будови більш кріпкого селянського господарства".

І визнавши аренду як єдину відповідну форму, большевики заявляють:

„Закон повинен точно встановити всі випадки про аренду, її межі, а також експлоатацію землі трудовим напруженням сил даного господарства, допускаючи при арендах наємну працю, яка має носити сезоновий характер".

Значить, не вмер Данило, болячка вдушила, Від Петрівки до Петрівки буде службовий термін робітника-наймита, за якого так сильно піклувалася „рабоча крестьянськая власть совєтов".

Куркуль тепер дійсно переміг і він зігне совітську владу — вона вже хрустить в його руках.

Курс грошей.

Курси заграничних валют. Львівська неофіціяльна біржа нотувала дня 28. ц. м.: американські доляри 3 970 – 3.980, одинки і двійки 3.870—3.880, канад. доляри 3.820—3.830, одинки і двійки 3.720—3.730, нім. марки 12.75—12.80, сотки 12·40—12·50, дрібні 12.00—12·40, леї 30.00—31·00, дрібні 29 50—30·00, чеські корони 72·00—72·50, дрібні 70·00 до 72.00, австрійські тисячки з новійшої емісії 9500—9600, старшої емісії 2500—2600, сотки новійшої емісії 900·00—950·00, стар. емісії 240·00 — 250·00, 50-коронівки 45·00—125·00, 20-коронівки 18—45, 10-коронівки 90—25, 1-ки і 2-ки 0·80—1·10, рублі 5 сотки 1·70—2·20, сотки 2·80—3·50. 25-рубл. 1·60—2.10, 10-рубл. 1·50—1.60, решта дрібних від 80—1.20, думські тис. 35·00 - 45·00, думські 250-рубл. 20·00 до 40·00 карбованці 1·00—2·10, гривни 3·00—3·80, франц. франки 370—380, фунти штер. 17.500—17.600, шв. франки 800—820. Золото: 20-кор. 15.000—15.100, 20-франківки 14.600 - 14.700, 20-марківки 15.300—15.400, фунти шт. 14.800—15.000, 10-рубл. 19.800—20.000, дол. 3.850—3.837. Срібло: Австр. корони 240—245, 5-кор. 1260—1270, фльорени 620—625, рублі 10.50—1.100, копійки 4·70—4 80, амер. доляри 3.000—3.300, половинки і чвертки 2.750 - 2.800, канад. доляри 2.850—2.900, дрібні 2.600 - 2.650, леї 230 — 235.

ОПОВІСТКИ.

Народний театр Тов. „Українська Бесіда" у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Саля Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч 5.

Четвер, 30. марта: другий „БАТЬКО" драма на 3 дії А. Стріндберга (переклав Я. Сенькив.

Початок вистави о год. 7·30.

Білети в ціні від 500—200 Мр. продає „Народня Торговля", а в день вистави від год. 4·30 попол. Каса театру.

Заповіджений на 3. квітня ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ на дохід українських інвалідів відбудеться в перших днях мая ц. р. 1—3

Подяка. Філія українського кр. товар. охор. дітий і опіки над молодю в Тернополи складає сердечну подяку за надіслання 10 долярів для сирітського захисту в Тернополі Вп. П. Стефанови Мультанови, як і другим нашим Братям в Америці, які зложились на ту жертву. *Виділ.* 967 1—1

Чортківщина! В понеділок 3. квітня с. р. о 8 год. вечером в готелі „Брістоль" відбудеться концерт в 61 роковини смерти Т. Шевченка, заходом української приватної гімназії при співучасти всіх чортківських товариств. Чистий дохід йде на гімназію. 973 1—2

Повідомляється членів тов. „Повітова Січ" що тов. „Зоря" згодилося на відступлення салі в своїм льокали при ул. Вірменьській ч. 7 на сходини членів товариства в днях: кождого вівтірка і пятниці в годинах вечірних. Взивається проте усіх членів до сходин в згаданих днях. 930 а) 1—1

Конкурс. Українське краєве Товариство охорони дітий і опіки над молодіжю у Львові прийме урядника до ведення канцелярії Товариства. На разі на години полудневі. Зголошення письменно з поданням услівій і доказів уздібнення слати на адресу Товариства Львів, Домініканська 11/I. Не узглядненi оферти лишаться без відповіди, 987 1—2

В 61 роковини смерти Тараса Шевченка. Великий КОНЦЕРТ академічного хору „Бандурист" відбудеться 31. (а не 29.) марта 1922 р. в. сал Музичного Товариства ім. М. Лисенка Львів вул. Шашкевича ч. 5 зі слідуючою програмою: I. Часть: 1) Лисенко. — „Вічний Революціонер", хор Бандуриста при акомп. фортепяну. 2) Промова 3) Стеценко. „Прометей", хор Бандуриста при акомп. форт. 4) Декламація. 5) Шуман. „Концерт А-моль ч. 1.", відіграє І. Макухівна. 6) Фр. Ліст. — „Хор Робітників", сольо басове з мужеським хором і акомп. форт. відспіває опер. арт. М. Маслюк і акад. хор „Бандурист". II. Часть. 7) Ніжанковський. — 1. „І помолюся я". 2. Заремба — „Не топольою високою". Ґріг. 3. „Пісня туги", відсп. опер. арт. І. Туркевичівна. 8) Колосса. — „Було колись". На музиці, хор Бандуриста а капелля. 9) Січинський. — 1. „І золотою дорогою". Лисенко. 2. „Реве та стогне", сольо басове, відспів. опер. арт. М. Маслюк. 10) Богдан Вахнянин. — „Буря на озері". Патріотично-релігійна ораторія на 2 мужеські хори і 2 фортепяни. Відспіває акад. хор Бандурист. Диріґент хорів: проф. і оперовий співак Р. Орленко. Акомпан'ямент обняли: ПП. І. Макухівна і В. Давидович. Початок о 7·30 вечір. Білети раньше можна набувати „Достава" Львів вул. Руська ч. 20 від 4—6 пополудни. 991 1—3

Ширші членські сходини „Союза Українок" відбудуться в середу дня 5. квітня в год. 5 вечером в домівці Т-ва (а не як було подане 31. марта). О численну участь просить Виділ. 952а) 1—1

Оголошення На неділю 9. квітня ц. р. о год. 0 рано в помешканню Т-ва „Воля" вул. Осолінських ч. 8 2 поверх скликаються ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів львівської філії Т-ва допомоги збігцям з України зі слідуючим денним порядком: 1. Справоздання Управи філії Т-ва. 2. Справоздання Ревізійної Комісії. 3 Довибори членів Ревізійної Комісії. 3. Реорганізація Управи філії. 5. Біжучі справи. Колиб на 10 год. не зявились всі члени Т-ва, то о 11 год. Збори будуть дійсні при всякій кількости прибувших членів! Управа філії. 984 1—2

„Prima aprilis". Вечір пісні й живого слова дня 1. квітня ц. р. в салях „Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22. заходом т-в „Союза Українок" і „Української Бесіди" при ласкавій співучасти Вп. П. Марії Свіоської, барітона Н. Н., Бобинського, Бабія і и. Ріжні несподіванки. Добірний буфет. Вступ для членів „Союза Українок" і „Бесіди". Початок о год. 9. вечером. 1 - 2

Товариство Захист для сиріт у Львові отвирає з днем 15. червня ц. р. в місцевости ПІДЛЮТЕ (п. Перегінсько).

Оселя для літників

Чудовий гірський воздух, високе на 600м. положення серед шпилькових лісів, здорова і смачна пожива, своє товариство, річна купіль в Лімниці або тепла мінеральна (сірчано йодова), всілякого рода забави та прогульки, все те дасть змогу вичерпаним особам нашого громадянства гарно відпочати і прийти до сил. Вигідний доїзд лісною залізницею від ст. Брошнів на шляху Стрий-Станиславів. Цілоденне удержання (з 4-кратною їдою) коштуватиме 600—1000 Мп. від особи, залежно від комнати. Буде також до винайму кілька комнат з кухнями, в яких дотичні родини можуть самі собі варити. На цей рік знайде приміщення тільки около 50 осіб. Хто хотів би заздалегідь запевнити собі місце, або дістати блищі пояснення, зволить звертатися письменно до п. Г. Е. Гашинського, Львів, вул. Руська ч. 20. („Дністер"). 1—6 992

†

ДАРУСЕНЬКА

одинока донечка Марії і Осипа Стахурів заснула в Бозі проживши 6 місяців.

Похорон відбудеться в середу 29 с. м. о год. 3. Малому ангеликови земля нехай буде пером.

1—1 Родичі.

Дрібні оголошення.

МЕДИК літ 25, гарний стрункий хлопець, матеріяльно добре ситуований (маючий поле, але без родичів і щирої рідні, бажає дорогою чесної переписки пізнатись з інтелігентною, гарною дівчиною до 22. літ. Знимка дуже пожадана, буде звернена і дискреція під „словом чести" застережена. Тільки серіозні і докладні дописи неанонімні прошу слати на адресу: „Dola" per Hr. Portier Universität — Graz. 988 1—3

НА ПРОДАЖ мужеські, зовнішні убрання в ріжних кравах в ціні 15.000 мп. Блищі інформації вул. Цлова ч. 6.

ЕНЕРГІЧНИЙ ІНСТРУКТОР, кравець, б урядовець, спеціяліст з математики приймає у Львові лекцію з нив. клас гімназіяльних і вищих шкіл, спект. наше заняття. Зголошення на адресу Личаківська 18. І. п. у п. Марії Тарас для М. К.

РЕКОЛЕКЦІЇ для академиків. Заходами Марійського Т-ва молоді відбудуться для студентів унів. духовні вправи в каплиці духовної семінарії в днях 30. і 31. марта і 1. квітня. Реколекційні науки виголосиць о. проф. Головецький Ч. С. В. В. в годинах 11 рано, 3·30 по пол. і 8. вечером. Початок 29. марта о год. 8. вечером. До численної участи запрошує М. Т-во. 974 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Членів Товариства

Господарська Спілка Торговельна

стоваришення зареєстр. з обм. порукою в Камінці Струмиловій

відбудуться дня 8. квітня 1922 о год 3. по полудни в льокалі Каси Задаткової в Камінці стр. з слідуючим порядком:

1. Відчитання протоколу попередних Загальних Зборів.
2. Справоздання Управи в діяльности за рік 1920 і 1921.
3. Розділ чистого зиску.
4. Вибір одного члена Надзірної Ради.
5. Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії.
6. Внески і запити.

Колиб о означеній годині не зійшлося вимагане число членів, відбудуться Загальні Збори в тім самім льокалі з тим самим порядком того самого дня о год. 4-ій по полудни.

За Надзірну Раду:

о. Мих. Цегельський президент. 1—1 **д-р ів. Горошко** за секретаря. 990

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

товариства кредитового **„ВЕРХОВИНА"** в СКОЛІМ відбудуться в середу 19. цвітня 1922, о год. 12 в полудне в маґістратській салі з таким порядком:

1. Відчитання попередного протоколу.
2. Звіт управи і надзірної ради з діяльности і рахунковости за 1921 р.
3. Звіт ревізійної комісії з внесенням на уділення абсолюторії управі і надзірній раді.
4. Розділ зисків,
5. Внесення членів. 989 1—1

За Управу:

М. Мосора А. Федорика П. Бандурович.

Видавництво „ЖИТТЯ ТА СИЛА"

нова книжка:

І. МАЗЕПА. БОЛЬШЕВИЗМ і ОКУПАЦІЯ УКРАЇНИ.

Продається в українських книгарнях в Галичині і за кордоном. Ціна в Галичині 600 мп. 982 1—1

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, поручає

П. Тичина: Золотий Гомін (поезії), В. Пачовський: Ладі і Марені, М. Шаповал: Сини віри (поезії), Філянський: Calendarium (поезії).

ШТУЧНІ НАВОЗИ

як суперфосфат кістяний, 20% фосфору, 5% азоту, доставляє сейчас ваґоново 1—3

„РЕҐУЛЯТОР“

Т-во для обороту товарового у Львові, Оссолінських 9

„ЧЕРВОНА КАЛИНА“

взиває тих

своїх кольпортерів,

котрі не присилають гроший за розпродані видання, не звертають нерозпроданих примірників, а на письма управи навіть не відповідають, щоби до дня 10. квітня ц. р. не зробили, бо в противнім разі управа видавництва подасть їх імена до загального відома в часописях для перестороги другим видавництвам. 986 1—2

Український Будівельний Союз

ЛЬВІВ, вул. ОСОЛІНСЬКИХ ч. 6.

(Адреса для телеґрам: „УБУС“—Львів)

Будує: млини, тартаки, фабрики, прядільні, цегольні, дахівкарні, церкви, доми, і т. д.

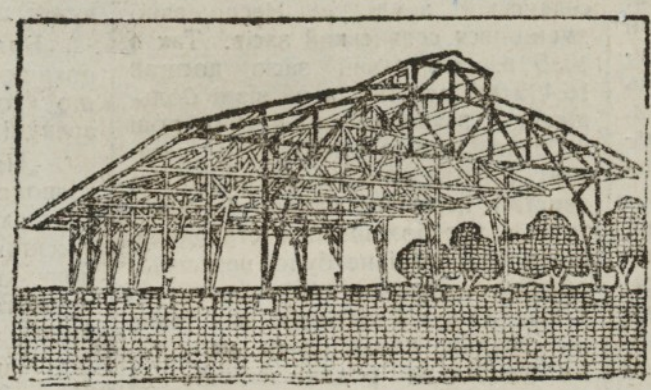

Продає: мотори, машини, вальці, бляху, цеглу, вапно, дахівку, цемент, і т. д.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ! XVI. 1—10 УДІЛИ ПО 1000 Мп.!

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від неділі 26. марта с. р.

роман найкращої і найспритнійшої жінки в Англії ляди Гамільтон з найбільшим вождом фльоти, адміралом Нельзоном побідником під Трафальгаром в 6 актах п. з.

Ляди Гамільтон

В головній ролі артистка неземської краси акторка в великім стилю Ліяна Гайд її партнерами славні артисти Вернер Кравс, Конрад Вайд, Райнгольд Шинцель. Оригінальні зняття пороблені в Неаполі і на Середземнім морю.

ОПОВІЩЕННЯ.

Дня 29. н. ст. квітня 1922 року відбудуться в салі Товариства „Просвіта“ у Львові (Ринок 10) о год. 11. перед полуднем

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Земельного Банку Гіпотечного,

спілки акційної у Львові.

Предмети нарад:

1. Рахункове замкнення за 1921 рік з звітом Надзірної Ради про діловодство і стан Банку, та рішення Зборів на те.
2. Рішення про ужиття чистого зиску після § 26. статута.
3. Вибір членів Надзірної Ради,
4. Установлення презенційної марки членів Надзірної Ради.
5. Внески після § 71, уступ 3. статута.

До голосу на Зборах управнені ті акціонарі, що найпізнійше 14 днів перед Зборами зложать в Дирекції Земельного Банку Гіпотечного акції, враз з незапалими купонами, на яких має основатись їх право голосу. На се зложення отримають посвідки, а опісля Дирекція Банку видасть леґітимації управненим до вступу на Збори (§ 65, 67 і 68 статута).

Вп. акціонарі, що своїх акцій з р. 1918 не підняли ще з Земельного Банку Гіпотечного, о скільки хотять взяти участь в Загальних Зборах, зволять про се повідомити Дирекцію Банку заподаючи свою адресу, щоби їм видано леґітимації на Збори.

НАДЗІРНА РАДА ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Сп. акц. у Львові.

„РІЛЬНИЧИЙ ДІМ“

заступництво Просцейовської фабрики

РІЛЬНИЧИХ МАШИН Ф. ВІХТЕРЛЬОГО

НОВИЙ САНЧ, ВУЛ. ГОФМАНОВОЇ Ч. 1.

Контора Ринок ч. 10,

ПОРУЧАЄ: криті керати Віхтерлього, ручні молотільні, кератні молотільні, цілковиті молотільні ґарнітури Віхтерлього зі скіряними пасами. Ручні і кератні січкарні. Млинки до мелення збіжа. Зелізні плуги. 757 Господарям уділяється кредит. 21-?

„ПОЛОТНО“ Львів Зіморвича 20. Полотна, цайги, сукна, мотузяні вироби. 736 0-?

МАШИНИ ДО ШИТТЯ

найновійших системів і їх складові части, прилади до кравеччини і ручних робіт

поручає 980 1—10

АЛЕКСАНДЕР МАЛИМОН

СКЛАД МАШИН ДО ШИТТЯ

ЛЬВІВ, ВУЛ. ВАЛОВА 11 а.

Приймає рівнож машини до направи.

Присилайте передплату!

ПАСИ що заступають ґорсети для корпулентних пань, найновіші моделі ґорсетів, на — — грудників — — поручає

МАҐАЗИН ПАРИСЬКИХ ҐОРСЕТІВ

„МАҐОЖАТА“

ЛЬВІВ,

БАТОРОГО 34, головний вхід II. пов. двері 13. 980б) 1—2

АДВОКАТ

Др. АНТІН ГОРБАЧЕВСЬКИЙ

переніс свою адвокатську канцелярію до

Чорткова.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

української ремісничо-промислової Бурси в СТАНИСЛАВОВІ

відбудуться дня 9-го квітня ц. р. о 5. год. з полудня в домівці Української Міщанської Каси.

Станиславів, дня 24. марта 1922.

Д-р В. Янович голова. Северин Снігурович член Виділу. 981 1—1

Анкета.

Тов-о „Повітова Січ“ у Львові звертається до усіх істнуючих Товариств „Січ“, як також і до прихильників Січового руху, надсилати проєкти відзнак

1) для Січовиків не в одностроях (на селі),

2) на однострої.

Реченець: 15. квітня 1922.

Адреса: Роман Дашкевич, вул. Крашевського ч. 23, II. 9305 1—1

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЬ:

II. СЕРІЯ НОТ

ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

в яку входять:

а) Гайворонський: „Синя Чічка“. б) Гайворонський: „Ой нагнувся дуб високий“, в) Гайворонський: „Ой казала мати та не банувати“.

Всі на голос і фортепян. Ціна поодинокого випуска 150 Мп. — Головний склад:

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ і АНТИКВАРНЯ

9755 ЛЬВІВ, вул. Рутовського 22. 1—3

ДЗВОНИ з найлучшого металю о чистім, звінкім голосі, по найдешевшій ціні та з 25-літною ґарантією можна купити або замовити в

Першій Українсько-американській ліярні і складі дзвонів

К. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО

ТЕРНОПІЛЬ, вул. Тарновського ч. 64.

УВАГА: Моя фірма не мала і не має нічого спільного з фірмою Братя Фельчинські Калуш і Перемишль. 736 27—?

КООПЕРАТИВ ДЛЯ ПРОМИСЛУ І ТОРГОВЛІ СКІРОЮ

СТОВАРИШЕННЯ ЗАРЕЄСТРОВАНЕ З ОБМЕЖЕНОЮ ПОРУКОЮ 985 1—10

у Львові, вул. Вірменська ч. 8 (коло „Народнього Дому“)

УДІЛ МП. 5.000, ВПИС МП. 100. ВПИСУЙТЕСЯ В ЧЛЕНИ! НА СКЛАДІ ДОБІРНИЙ ТОВАР ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло“.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL